

Velfærdsminister og minister for ligestilling
Karen Jespersen
Velfærdsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 25. november 2008

Kære Karen Jespersen

Vi skriver til dig på vegne af de seks fynske kommuner Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Nordfyns, Middelfart, Kerteminde og Assens. Baggrunden er, at vi i de seks kommuner kan konstatere, at vi har ganske betydelige udgifter på det sociale område, som ikke indgår i den eksisterende model til udligning af udgiftsbehovet på området.

Da vi samtidig ved, at Velfærdsministeriets Finansieringsudvalg inden for kort tid skal forelægge sine vurderinger og eventuelle forslag til ændringer i udligningssystemet for ministeren, ser vi det som en oplagt mulighed for at pege på problemstillingen.

Det er vores opfattelse, at der er behov for ændringer i de "socioøkonomiske kriterier". I de seks kommuner er det meget svært at forklare sammenhængen mellem de sociale udgifter, som indgår i grundlaget for udligningen kommunerne imellem, og de faktiske udgifter, der kan dokumenteres i kommunernes regnskaber for 2007.

Det er vores påstand, at de seks fynske kommuner tilsammen bærer en årlig udgiftsbyrde på det sociale område på over 0,5 mia. kr., som ikke bliver udlignet.

Resultatet er, at borgerne i de seks kommuner skal tilbydes et serviceniveau væsentligt under landsgennemsnittet og et skatteniveau som ligger væsentligt over. Årsagen er, at de reelle udgifter kommunerne har på det sociale område ikke indgår i udligningsordningen. Med et udligningsniveau på op til 90 procent er det selvsagt meget vanskeligt at skabe balance i budgetterne, og på lang sigt vil det være umuligt, med mindre kriterierne i udligningssystemet bliver ændret.

Vi skal således ikke gå i rette med de udligningsniveauer, som folketinget har vedtaget. Men til gengæld opfordre til, at kriterierne i udligningssystemet bliver tilpasset, så opgørelsen af "det sociale udgiftsbehov" bedre kan forklare de sociale rammebetingelser, vi er underlagt. Med andre ord, at de teoretiske beregninger kommer til i højere grad at afspejle virkeligheden.

Vores argumentation understøttes af den rapport om kommunernes økonomiske grundvilkår, som det uafhængige statslige analyseinstitut KREVI afgav i oktober i år.

Nedenstående oversigt er hentet direkte fra rapporten.

Tabel 3: De 20 "ekstreme" kommuner i 2007, opgjort i kr. pr. indbygger (2007-pl). Negativt fortegn angiver basisunderskud.

Størst basisunderskud 2007		Størst basisoverskud 2007	
Svendborg	-3.749	Læsø	17.024
Faaborg-Midtfyn	-3.662	Ishøj	7.234
Nordfyns	-3.188	Albertslund	6.054
Syddjurs	-3.105	Rudersdal	5.297
Middelfart	-3.038	Høje-Taastrup	4.688
Sorø	-3.005	Glostrup	4.593
Mariagerfjord	-3.002	Hørsholm	4.579
Kerteminde	-2.944	Ballerup	3.996
Viborg	-2.813	Gladsaxe	3.883
Morsø	-2.796	Gentofte	3.852
Gns. for de 10	-3.130	Gns. for de 10	6.120

Det ses, at tre fynske kommuner udnævnes til de økonomisk vanskeligst stillede i hele landet, mens hele fem fynske kommuner ligger i "top 10". Assens kommune ligger med en 12. plads lige uden for oversigten.

Spørgsmålet er, om der i rapporten kan identificeres en fælles problemstilling for de nævnte fynske kommuner, som - i en fordelingspolitisk sammenhæng - bør give anledning til ændringer i den kommunale finansieringsmodel.

Svaret er ja. Der tegner sig et klart fællestræk, når de regnskabsmæssigt konstaterede udgifter på det sociale område sammenlignes med, hvordan udgiftsopgørelsen for de sociale udgifter sker i den udligningsmæssige sammenhæng.

I nedenstående oversigt sammenlignes forudsætningerne, som de fremgår af ministeriets tilskudspublikation for 2007, og KREVI-rapportens oplysninger om sociale udgifter pr. indbygger, omskrevet til et sammenligneligt indeks.

Efter principperne for ministeriets opgørelse af "det sociale udgiftsbehov" er de beløb, der er undtaget for udligning, tydeliggjort.

Kommune	Udligningsmæssigt Socialt indeks	Regnskabsmæssigt Socialt indeks	Indbyggertal Udligningsmæssigt	Udgifter som ikke udlignes, i mio. kr.
Assens	88,6221	101,1566	41.430	69
Faaborg-Midtfyn	81,7604	101,2693	51.038	133
Kerteminde	83,8227	98,0397	23.315	44
Middelfart	82,9028	103,3798	36.582	100
Nordfyns	85,3559	100,7436	28.962	59
Svendborg	95,0334	113,2864	58.618	142
Total	86,9963	104,1301	239.945	547

Det fremgår, at der er meget stor forskel på de faktiske og de udligningsmæssige sociale udgifter i de nævnte kommuner. I udligningsmæssig sammenhæng antages de sociale udgifter at være på 87 pct. af landsgennemsnittet. Det skal sammenholdes med det regnskabsmæssigt konstaterede niveau på 104 pct. af landsgennemsnittet.

Denne forskel medfører, at 547 mio. kr. er undtaget for udligningsberegningen, hvilket – efter udligning - giver et manglende provenu svarende til ca. 2 pct. af indkomstkatten.

Da udligningsberegningen for kommunerne samlet betragtet "går i nul", er vi opmærksomme på, at der kan forventes modstand i forhold til ændringer fra de kommuner, som vil få reduceret det økonomiske råderum ved en sådan omlægning. Det bør dog ikke forhindre, at kriterierne ændres, så de i højere grad afspejler virkeligheden.

Der kan forventes et modargument, der vil anføre, at den konstaterede forskel på de udligningsmæssige og regnskabsmæssige udgifter alene er udtryk for en selvvalgt lokal prioritering. Det er dog en påstand, der ikke kan føres bevis for.

Tværtimod. Som det vil være dig bekendt, er hovedparten af ydelserne på det sociale område lovbundne. Herudover har kommunerne pligt til at hjælpe og værne udsatte grupper. Det betyder, at der kun er et beskedent økonomisk rum til lokal prioritering.

Vi vedstår selvfølgelig det ansvar, som vi har lokalt omkring udgiftsniveauet på det sociale område. Men vi skal samtidig fastholde, at de regnskabsmæssigt dokumenterede udgifter på det sociale området kun i begrænset omfang er selvvalgte.

Der er også risiko for, at skattestoppet også kan være en barriere mod de omfordelinger mellem kommunerne, som en ændring af udligningssystemet vil medføre. Det problem eksisterer dog allerede for de kommuner, der rammes af det nuværende system, og bør derfor ikke hindre ændringer i udligningssystemet.

Det fører til den konklusion, at vi indtrængende skal bede dig om at sikre, at der sker en reel justering af kriterierne i den sociale udgiftsbehovsopgørelse. En justering, som i praksis kan neutralisere de dokumenterede udgiftsmæssige forskelle, som i dag ikke bliver udlignet.

Det vil være en oplagt mulighed at gøre det nu i forbindelse med finansieringsudvalgets afrapportering.

Med venlig hilsen

Lars Erik Hornemann
Svendborg

Bent Dyssemark Nordfyn,
Nordfyn

Bo Andersen,
Faaborg-Midtfyn

Palle Hansborg Sørensen
Kerteminde

Steen Dahlstrøm
Middelfart

Finn Brunse
Assens

Kopi til Folketingets Kommunaludvalg og KL